

**UCHWAŁA NR VIII/71/2019
RADY GMINY W FAŁKOWIE**

z dnia 12 sierpnia 2019 r.

w sprawie przyjęcia Gminnego Programu Wspierania Rodziny na lata 2019-2021 dla Gminy Fałków

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt 15 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (t.j. Dz. U. z 2019 r. poz. 506) oraz art. 176 pkt 1, art. 179 ust. 2 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (t.j. Dz. U. z 2019 r., poz. 1111) Rada Gminy Fałków uchwala, co następuje:

§ 1. Przyjmuje się Gminny Program Wspierania Rodziny na lata 2019 – 2021 dla Gminy Fałków stanowiący załącznik do niniejszej Uchwały.

§ 2. Wykonanie Uchwały powierza się Wójtowi Gminy Fałków.

§ 3. Uchwała wchodzi w życie po upływie 14 dni od dnia ogłoszenia w Dzienniku Urzędowym Województwa Świętokrzyskiego.

Piotr Gonerka
Przewodniczący Rady Gminy

Gminny Program Wspierania Rodziny na lata 2019 – 2021 dla Gminy Fałków

Spis treści

- I. Wstęp**
- II. Uzasadnienie wprowadzenia Programu**
- III. Podstawa prawna Programu**
- IV. Diagnoza sytuacji rodzin korzystających z pomocy Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Fałkowie**
- V. Cele i adresaci programu**
- VI. Realizatorzy**
- VII. Przewidywane efekty**
- VIII. Źródła Finansowania Programu**
- IX. Możliwe zagrożenia, które ograniczą lub uniemożliwią osiągnięcie założonych efektów Gminnego Programu Wspierania Rodziny**
- X. Monitoring i ewaluacja Programu**
- XI. Podsumowanie**

I. Wstęp

Gminny program wspierania rodziny na lata 2019-2021 w Gminie Fałków opracowano w oparciu o art. 176 ustawy z dnia 9 czerwca 2011r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (tekst jednolity: Dz. U. z 2019 r., poz. 1111) w myśl, którego gmina zobligowana jest do tworzenia gminnego systemu profilaktyki i opieki nad dzieckiem i rodziną. W Polsce funkcjonuje system polityki na rzecz dzieci i rodziny, w ramach którego realizuje się takie zadania, jak udzielanie pomocy finansowej rodzinom z dziećmi w ramach świadczeń rodzinnych, opiekuńczych i alimentacyjnych, świadczenia wychowawczego „500+”, jednorazowego świadczenia przysługującego zgodnie z ustawą o wsparciu kobiet w ciąży i rodzin, tworzenie warunków dla godzenia pracy ze sprawowaniem obowiązków rodzicielskich, ale także kształtowanie warunków dla funkcjonowania rodzicielstwa zastępczego i zwiększenia udziału rodzinnych form opieki nad dziećmi.

Ważnym etapem było w tym kontekście wprowadzenie Ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej 09 czerwca 2011 r. (t.j. Dz. U. 2019r. poz. 1111).

Zgodnie ze wspomnianą ustawą wspieranie rodziny przeżywającej trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo – wychowawczych to zespół planowych działań mających na celu przywrócenie rodzinie zdolności do wypełniania tych funkcji. Obowiązek ten, w zakresie ustalonym ustawą, spoczywa na jednostkach samorządu terytorialnego oraz na organach administracji rządowej. Realizują one ten obowiązek w szczególności we współpracy ze środowiskiem lokalnym, sądami i ich organami pomocniczymi, Policją, instytucjami oświatowymi, podmiotami leczniczymi, a także kościołami i związkami wyznaniowymi oraz organizacjami społecznymi. Ustawa ta wprowadziła znaczące zmiany w systemie opieki nad dzieckiem i rodziną, w tym wyraźnie podzieliła kompetencje między samorząd gminny i powiatowy w zakresie: pracy z rodziną - co należy do zadań własnych gmin – i organizacji pieczy zastępczej – co należy do zadań własnych powiatu. W systemie polityki na rzecz dzieci i rodziny prawo dziecka do pieczy zastępczej jest prawem subsydiarnym wobec prawa dziecka do życia w rodzinie, równocześnie umieszczenie dziecka w systemie pieczy zastępczej powinno być ostatecznością, po wykorzystaniu przez gminę wszystkich możliwych form wsparcia rodziny naturalnej, a celem umieszczenia dziecka w środowisku zastępczym jest stworzenie warunków pomocy i pozytywnych zmian w rodzinie, aby dziecko (o ile jest to możliwe) mogło powrócić pod opiekę rodziców.

Rodzina jest naturalnym środowiskiem, zapewniającym jej członkom poczucie bezpieczeństwa i prawidłowy rozwój. Szczególnie dziecko do prawidłowego rozwoju potrzebuje rodziny, która przede

wszystkim otacza je miłością, troską, zapewnia poczucie bezpieczeństwa i zaspakaja jego potrzeby. Następnie, naturalna rodzina jest podstawowym środowiskiem wychowawczym, w którym główny element stanowią interakcje zachodzące między jej członkami. Rodzina przekazuje dziecku swój system wartości, tradycje, poglądy, ukierunkowuje jego aktywność i postępowanie na całe życie, czym systematycznie buduje jego osobowość. Naturalna rodzina jest najbardziej stabilnym punktem odniesienia w doświadczeniu dziecka. Jednakże nie wszystkie dzieci mają możliwość wyrastania w tak funkcjonujących środowiskach rodzinnych.

Prawidłowemu funkcjonowaniu rodziny zagraża szereg czynników, wśród których istotny wpływ mają zjawiska patologiczne. Ich oddziaływanie czyni daną rodzinę dysfunkcyjną. Rodzina dotknięta nimi bez pomocy z zewnątrz często nie potrafi sprostać swoim obowiązkom względem dzieci, rozwiązywać swoich problemów i wyjść z sytuacji kryzysowych.

Zjawiskami patologicznymi są w szczególności: alkoholizm, narkomania, przestępczość, rozpad rodziny, niewydolność opiekuńczo-wychowawcza oraz przemoc w rodzinie. Problemy te są najczęstszą przyczyną niedostosowania społecznego dzieci. Długoletnie przebywanie rodziny w sytuacji kryzysowej może spowodować całkowite zerwanie więzi rodzinnych i umieszczenie dzieci w pieczy zastępczej. Mając na względzie fakt, że rodzina biologiczna jest najbardziej sprzyjającą w prawidłowym rozwoju dziecka należy zadbać o to, aby ono jak najdłużej w niej pozostało. Dlatego należy wspierać rodzinę, aby prawidłowo wykonywała swoje funkcje. Należy podjąć pracę z rodziną w jej najbliższym otoczeniu i w różnorodnych formach środowiskowych bez potrzeby odrywania dziecka od rodziny. Wszelkie działania powinny być prowadzone za zgodą rodziny i jej aktywnym zaangażowaniem, uwzględniając zasadę pomocniczości. Chodzi tutaj o obustronny wysiłek zarówno członków rodziny jak i pracowników instytucji pomocy społecznej (pracownik socjalny, asystent rodziny), zmierzający do przywrócenia naturalnych więzi i normalizacji życia rodzinnego. W swoich działaniach pracownicy socjalni, asystenci rodziny mają za zadanie wspieranie i wspomaganie, a nie zastępowanie rodziców w wypełnianiu ich funkcji opiekuńczo – wychowawczych. Pozostawienie rodzin bez fachowego wsparcia i różnorodnej pomocy specjalistycznej spowoduje wzrost zjawiska dalszej degradacji rodzin i skutkować będzie różnorodnymi konsekwencjami, którymi najbardziej zagrożone będą dzieci. Niniejszy Program jest propozycją zintegrowanych kierunków działań realizowanych w zakresie opieki nad dziećmi i rodziną na terenie Gminy Fałków. Jednym z nowatorskich rozwiązań w systemie pomocy społecznej jest możliwość zatrudnienia asystenta rodziny do pracy na rzecz rodzin przeżywających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo – wychowawczej.

Celem pracy asystenta jest osiągnięcie przez rodzinę, którą się opiekuje, podstawowego poziomu stabilności życiowej umożliwiającej jej wychowywanie dzieci. Asystent wspiera rodziny wychowujące dzieci, w których występują problemy trudne do pokonania samodzielnie przez tę rodzinę, pomaga również rodzicom ubiegającym się o odzyskanie władzy rodzicielskiej.

Jego głównym zadaniem jest niedopuszczenie do oddzielenia dzieci od rodziny oraz podjęcie działań zmierzających do zażegnania kryzysu w rodzinie. Asystent współpracuje z zespołem interdyscyplinarnym (działającym na mocy ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie).

Asystent pracuje w elastycznym i nienormowanym czasie pracy, jest mobilny i dyspozycyjny, co ułatwia mu dostosowanie powierzonych mu zadań do rytmu życia rodziny i jej realnych potrzeb. Efektem prawidłowo prowadzonej pracy asystenta z rodziną powinno być pozostanie dziecka w rodzinie lub jego powrót do rodziców, jeżeli już zostało umieszczone poza rodziną. Pomoc świadczona przez asystenta rodziny jest zawsze prowadzona za jej zgodą i z jej aktywnym udziałem, z uwzględnieniem własnych możliwości tej rodziny oraz wsparcia zewnętrznego. Jedynym wyjątkiem od tej zasady jest sytuacja, gdy – na mocy postanowienia sądu rodzinnego – rodzinie przydzielony zostaje asystent rodziny jako bezwzględnie konieczna metoda wsparcia jej funkcjonowania.

Pozostawienie rodzin bez fachowego wsparcia i różnorodnej pomocy specjalistycznej spowoduje wzrost zjawiska dalszej degradacji rodzin i skutkować będzie różnorodnymi konsekwencjami, którymi najbardziej zagrożone będą dzieci. Priorytetem wspierania rodziny jest zapewnienie odpowiednich warunków rozwoju dzieci, młodzieży oraz kształtowania wartości i norm związanych z ich wychowaniem. Podstawowym założeniem Gminnego Programu Wspierania Rodziny na lata 2019 - 2021 jest utworzenie spójnego, scentralizowanego systemu wsparcia dzieci oraz wsparcia rodzin przeżywających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo – wychowawczych.

Wszelkie działania służb i instytucji pracujących na rzecz dobra dziecka i rodziny powinny być zintegrowane i uwzględniać prawo do zachowania tożsamości dziecka i jego prawa do utrzymania kontaktów z rodzicami. Realizowane w ramach Programu zadania koncentrować będą się nie tylko na dziecku, ale

również na całej rodzinie jako podstawowej komórce społecznej, przede wszystkim w sytuacjach, gdy dziecko zostanie umieszczone poza rodziną biologiczną, w celu odzyskania przez nią funkcji opiekuńczej. Program będzie miał zatem charakter zróżnicowany, zarówno profilaktyczny jak i interwencyjny, w zależności od celów i poszczególnych zadań prowadzących do ich realizacji.

II. Uzasadnienie wprowadzenia Programu

Zgodnie z art. 176 pkt. 1 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 roku ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej do zadań własnych gminy należy m.in. opracowanie i realizacja trzyletniego gminnego programu wspierania rodziny. W świetle założeń ustawy pomoc dziecku i jego rodzinie powinna mieć charakter interdyscyplinarny i być udzielana przez właściwych specjalistów w ramach zintegrowanego lokalnego systemu. Ważne jest, by działania i decyzje względem rodziny były podejmowane przy współpracy wyspecjalizowanych instytucji (pomoc społeczna, szkoła, sąd, policja). Konsekwencją powyższego zapisu jest wprowadzenie trzyletniego programu wspierania rodziny w Gminie Fałków na lata 2019-2021.

Priorytetem będzie stworzenie działań profilaktycznych i osłonowych tak, aby zapobiegać marginalizacji i społecznemu wykluczeniu mieszkańców. Świadczenie wsparcia dla rodzin zagrożonych społecznym obniżeniem standardu życia ma dać poczucie bezpieczeństwa i gwarancje wsparcia instytucjonalnego. Każdy potrzebujący powinien mieć zapewnione wsparcie i posiadać pewność, że może je otrzymać w instytucjach do tego celu powołanych. Działania na rzecz rodziny to czynności skierowane do poszczególnych jej członków oraz kampanie prowadzone na rzecz całej wspólnoty.

Podstawowym założeniem Gminnego Programu Wspierania Rodziny jest utworzenie spójnego systemu wsparcia rodzin i dzieci, przeżywających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych, mających na celu przywrócenie im zdolności do wypełniania tych ról, poprzez pracę z rodziną oraz zapewnienie pomocy w opiece i wychowaniu dzieci. Realizowane w ramach programu zadania koncentrować się będą nie tylko na dziecku, ale na całej rodzinie również w sytuacjach, gdy dziecko zostanie umieszczone poza rodziną biologiczną. Ma to na celu pomoc w odzyskaniu przez rodziców funkcji opiekuńczych tj. umożliwienie dziecku powrotu do środowiska rodzinnego. Przyjęte w ramach Programu zadania są spójne zarówno z ustawą z dnia 12 marca 2004r. o pomocy społecznej, ustawą z dnia 9 czerwca 2011r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, ustawą z dnia 29 lipca 2005r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie oraz ustawą z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi.

III. Podstawa prawna Programu

- 1) Ustawa z dnia 9 czerwca 2011r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (t.j. Dz. U. z 2019 r., poz. 1111)
- 2) Ustawa z dnia 12 marca 2004r. o pomocy społecznej (t.j. Dz. U. z 2018 r. poz. 1508 z późn. zm.)
- 3) Ustawa z dnia 29 lipca 2005r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (t.j. Dz. U. z 2015 r., poz. 1390)
- 4) Ustawa z dnia 26 października 1982r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (t.j. Dz. U. z 2018 r., poz. 2137 z późn. zm.)
- 5) Ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii (t.j. Dz. U. z 2018 r., poz. 1030 z późn. zm.)

IV. Diagnoza sytuacji rodzin korzystających z pomocy Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Fałkowie

Gmina Fałków leży w północno-zachodniej części województwa świętokrzyskiego, w zachodniej części powiatu koneckiego. Administracyjnie gmina graniczy z gminami: Ruda Maleniecka od wschodu, Słupia Konecka od południa oraz z gminami województwa łódzkiego od zachodu i południowo-zachodu - Przedbórz, od północy - Żarnów. Powierzchnia gminy wynosi 132,1 km², a w skład gminy wchodzi 19 sołectw (41 miejscowości):

1. Sołectwo BUDY, w tym: Adelinów, Budy, Jakubowice, Szpinek, Dobry Widok, Szreniawa
2. Sołectwo CZERMNO
3. Sołectwo CZERMNO-KOLONIA, w tym: Czermno-Kolonia, Leszczyny, Stomorgi, Pikule
4. Sołectwo FAŁKÓW
5. Sołectwo GUSTAWÓW
6. Sołectwo OLSZAMOWICE

7. Sołectwo PAPIERNIA, w tym: Papiernia, Reczków
8. Sołectwo PŁASKOWICE, w tym: Płaskowice, Bulianów
9. Sołectwo SKÓRNICE, w tym: Skórnice, Poręba
10. Sołectwo SMYKÓW, w tym: Smyków, Smyków-Boroniewskie
11. Sołectwo STANISŁAWÓW
12. Sołectwo STARZECHOWICE, w tym: Starzechowice Dolne, Starzechowice Górne, Sęp
13. Sołectwo STUDZIENIEC
14. Sołectwo SULBOROWICE, w tym: Sulborowice, Sulborowice Oddziały
15. Sołectwo SUŁKÓW, w tym: Sułków, Rudka
16. Sołectwo TUROWICE, w tym: Turowice, Dąbrowa, Rudzisko
17. Sołectwo WĄSOSZ, w tym: Wąsosz, Julianów
18. Sołectwo WOLA SZKUCKA, w tym: Wola Szkucka, Zygmuntów
19. Sołectwo ZBÓJNO, w tym: Greszczyn, Sępskie Niwy, Zbójno

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Falkowie w okresie od I do XII 2018r. objął pomocą społeczną 174 rodziny o liczbie osób 434. Decyzją przyznano świadczenia dla 273 osób.

Powody korzystania z pomocy	Liczba rodzin	Liczba osób w rodzinach
Bezdomność	3	3
Potrzeba ochrony macierzyństwa, w tym wielodzietność	27	148
Bezrobocie	43	140
Niepelnosprawność	47	90
Długotrwała lub ciężka choroba	95	210
Bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego, w tym rodziny niepełne i wielodzietne	25	87
Trudności w przystosowaniu do życia po zwolnieniu z zakładu karnego	1	1

Z uwagi na wiejski charakter gminy oraz ubogą infrastrukturę osoby w wieku produkcyjnym nie mają szans na zdobycie zatrudnienia na naszym terenie, większość pracowników dojeżdża do pracy poza teren gminy. Ogromnym problemem jest także dostęp do wszelkiego rodzaju poradni i placówek specjalistycznych oraz placówek oświatowych i kulturalnych. Sytuacja taka nie ułatwia rozwiązywania problemów naszych rodzin.

Rodziny objęte pomocą Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Falkowie w 2018 r. z podziałem na formy pomocy

Formy pomocy	Liczba rodzin	Liczba osób w rodzinach
Zasilek stały	41	50
Zasilek okresowy	24	79
Zasilek celowy	19	27
Specjalny zasilek celowy	23	55
Zasilek celowy na żywność	85	236

Pomoc w formie posiłku – rządowy program „Pomoc państwa w zakresie dożywiania”	60	139
Pomoc w formie artykułów spożywczych - POPŻ	233	522
Pomoc w formie całodobowej opieki w Ośrodku Opiekuńczym	7	7

Opracowanie: źródło własne

Część dzieci pochodzących z rodzin będących pod opieką Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej objętych jest pomocą w formie dożywiania. W roku 2018 programem „Pomoc państwa w zakresie dożywiania” objętych było 375 osób, w tym 224 dzieci w wieku do ukończenia szkoły ponadgimnazjalnej.

Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w 2018r. wysłała 10 dzieci z rodzin z problemem alkoholowym na kolonie letnie finansowane ze środków za zezwolenia na sprzedaż napojów alkoholowych.

W przypadku sytuacji, w której rodzice zostają trwale lub czasowo pozbawieni praw rodzicielskich lub władza ta została ograniczona, sąd postanawia o ustanowieniu nad dzieckiem opieki zastępczej i umieszczeniu poza rodziną biologiczną. Aktualnie z terenu gminy Fałków w placówce opiekuńczo-wychowawczej przebywa – 1 dziecko, w rodzinie zastępczej spokrewnionej – 1 dziecko.

Razem na pomoc społeczną w 2018 r. zostało wydatkowane 617.677,13 zł.

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Fałkowie wspierał także rodziny pomocą asystenta rodziny.

Rodziny objęte działaniami asystenta rodziny w okresie od 01.09.2018r. - 31.12.2018r.

Rok	Liczba rodzin objęta działaniami asystenta rodziny	Liczba dzieci w rodzinie
2018	4	16

Opracowanie: źródło własne, stan na dn. 31.12.2018r.

Pracownicy socjalni i asystent rodziny w ramach wykonywania swoich obowiązków podejmują działania na rzecz rodzin dysfunkcyjnych, borykających się z różnorodnymi problemami. Niejednokrotnie są to rodziny, które oprócz ubóstwa dotknięte są wieloma dysfunkcjami. Praca z takimi rodzinami wymaga od kadry pomocy społecznej wysokiego profesjonalizmu i zaangażowania w podejmowanych działaniach.

V. Cele i adresaci Programu

Adresaci Programu

Odbiorcami działań ujętych w Programie są rodziny i dzieci zamieszkałe na terenie Gminy Fałków przeżywające trudności w sferze opiekuńczo-wychowawczej oraz rodziny, w których dzieci umieszczone zostały w pieczy zastępczej. Wszystkie dzieci wymagają ochrony ich praw i wolności oraz pomocy dla zapewnienia harmonijnego rozwoju i przyszłej samodzielności życiowej. Szczególnej uwagi wymagają dzieci i młodzież z rodzin niewydolnych wychowawczo. Dysfunkcje rodziny, spowodowane w głównej mierze uzależnieniami, przyczyniają się do powstawania znacznych strat rozwojowych dzieci żyjących w tych rodzinach. Niewydolność rodziców zaburza zaspokajanie podstawowych potrzeb rozwojowych dziecka, prowadzi między innymi do niepowodzeń szkolnych oraz izolacji społecznej. Rodzina, jako naturalne środowisko rozwoju dziecka, przeżywając trudności w opiekowaniu się i wychowywaniu dzieci, wymaga wsparcia dla dobra nie tylko dzieci, ale też wszystkich jej członków. Przywrócenie prawidłowego funkcjonowania rodzin jest też największym zyskiem dla społeczności lokalnej.

Analiza SWOT Gminnego Programu Wspierania Rodziny

Mocne strony	Słabe strony
1. Gminna Strategia Rozwiązywania Problemów	1. Bierna postawa wobec problemów

<p>Alkoholowych</p> <ol style="list-style-type: none"> 2. Asystent rodziny, który wspiera rodziny przeżywające trudności w pełnieniu funkcji opiekuńczo-wychowawczej 3. Zespół Interdyscyplinarny ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie 4. Działalność profilaktyczna i edukacyjna Gminnej Komisji ds. Rozwiązywania Problemów Alkoholowych 5. Baza instytucji wspierających rodzinę (GOPS, PCPR, Policja, Sąd, organizacje pozarządowe, służba zdrowia, oświata, kościół katolicki) 6. Dobre rozeznanie środowiska lokalnego przez pracowników służb pomocy społecznej, policji, pracowników oświaty 7. Doświadczenie, wiedza i kwalifikacje pracowników działających na rzecz rodziny 8. Wsparcie stypendialne dla dzieci i młodzieży 	<p>występujących w rodzinie, niechęć do nawiązywania współpracy z placówkami niosącymi pomoc w tym zakresie</p> <ol style="list-style-type: none"> 2. Utrudniony dostęp do poradnictwa specjalistycznego (psychiatra, mediator rodziny) – dojazd do miasta powiatowego przy jednoczesnym niechętnym korzystaniu z usług w miejscowości gminnej 3. Brak pozytywnych wzorców osobowych w rodzinach dysfunkcyjnych, odrzucanie autorytetu szkoły/ nauczyciela 4. Brak świadomości społecznej o potrzebach i możliwościach w zakresie opieki rodziny zastępczej 5. Brak w środowisku „animatorów kultury”- osób propagujących zdrowy styl życia i efektywne wykorzystanie czasu wolnego przez młodzież. 6. Ograniczone środki finansowe na realizację założonych programów 7. Wyuczona bezradność i roszczeniowość, uzależnienie od pomocy instytucjonalnej (głównie finansowej) i brak współpracy ze strony rodzin w zakresie rozwiązywania problemów
Szanse	Zagrożenia
<ol style="list-style-type: none"> 1. Rozwój wolontariatu 2. Edukacja rodziców 3. Wzmocnienie współpracy pomiędzy instytucjami wspierającymi rodzinę 4. Realizacja rządowych programów i możliwość pozyskiwania funduszy unijnych. 5. Rosnące wsparcie finansowe dla rodzin o charakterze socjalnym 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Niestabilność prawa dotyczącego polityki społecznej, niespójność, częste zmiany i trudności w interpretacji przepisów 2. Zanik więzi i tradycji rodzinnych, „pęd życia” 3. Wzrost kosztów utrzymania rodzin 4. Zatrudnienie niezgodne z kwalifikacjami, daleko poza miejscem zamieszkania bądź wymagające pełnej dyspozycyjności 5. Wzrost patologicznych zachowań wśród dzieci i młodzieży, konsumpcjonizm, narastająca przemoc 6. Uzależnienie członków rodziny od alkoholu, środków odurzających, Internetu

Cel główny: Wspieranie rodzin mających problemy z wypełnieniem swoich funkcji opiekuńczo-wychowawczych oraz zapobieganie dysfunkcjonalności rodzin.

Cele szczegółowe

Cel 1. Zapobieganie powstawania sytuacji kryzysowych wymagających interwencji oraz rozwiązywanie już istniejących.

Cel 2. Zabezpieczenie podstawowych potrzeb bytowych dziecka.

Cel 3. Poprawa jakości opieki sprawowanej przez biologicznych rodziców.

VI. Realizatorzy

Podmioty realizujące zadania w obszarze wspierania rodziny oraz inne partnerskie instytucje i organizacje wspomagające:

- 1) Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Fałkowie
- 2) Urząd Gminy w Fałkowie
- 3) Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych i Przeciwdziałania Narkomanii w Fałkowie
- 4) Zespół Interdyscyplinarny do spraw Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie
- 5) placówki oświatowe (szkoły, przedszkola, świetlice)
- 6) placówki służby zdrowia
- 7) organizacje pozarządowe i instytucje kościelne
- 8) Komisariat Policji w Radoszycach
- 9) Kuratorzy sądowi
- 10) Sądy – Wydziały: Karny, Rodzinny i Nieletnich
- 11) Poradni Psychologiczno – Pedagogicznych w Końskich
- 12) Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Końskich
- 13) Powiatowego Urzędu Pracy w Końskich
- 14) Poradni leczenia uzależnień

VII. Przewidywane efekty

- 1) stworzenie wielopłaszczyznowego wsparcia dla rodzin przeżywających trudności opiekuńczo-wychowawcze,
- 2) ograniczenie szerzenia się patologii,
- 3) zminimalizowanie negatywnych zachowań wśród dzieci i młodzieży,
- 4) zwiększenie poczucia bezpieczeństwa socjalnego dzieci i rodzin,
- 5) ograniczenie powstawania sytuacji kryzysowych rodzin wymagających interwencji,
- 6) ochrona dzieci przed umieszczeniem w pieczy zastępczej,
- 7) polepszenie sytuacji dziecka i rodziny,
- 8) wzmocnienie poczucia bezpieczeństwa rodziny i dziecka,
- 9) umożliwienie dzieciom umieszczonym w pieczy zastępczej powrotu do rodziny naturalnej, poprzez przywrócenie jej prawidłowych funkcji

VIII. Źródła Finansowania Programu

Realizacja Programu będzie odbywać się w zakresie posiadanych środków budżetu gminy, budżetu państwa oraz środków pozabudżetowych pozyskanych z innych źródeł. Środki finansowe na realizację poszczególnych działań będą uwzględniane cyklicznie w rocznych planach finansowych.

IX. Możliwe zagrożenia, które ograniczą lub uniemożliwią osiągnięcie założonych efektów

Gminnego Programu Wspierania Rodziny

- 1) Niechęć rodzin do podjęcia współpracy z asystentem rodziny, która może przejawiać się brakiem podejmowania działań ze strony poszczególnych członków rodzin niezbędnych do realizacji opracowanego wspólnie planu pracy z rodziną, który ma na celu poprawę ich funkcjonowania w środowisku.

- 2) Brak wystarczających środków finansowych na realizację zadania może uniemożliwić w pełnym zakresie asyistentom rodziny podnoszenie swoich kwalifikacji, jak również uniemożliwi zatrudnienie specjalistów (np. psychologa, pedagoga, radcę prawnego), którzy swoimi działaniami mogliby wesprzeć pracę asystenta rodziny. Należy mieć świadomość, że ustawa o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej nałożyła na gminy szereg nowych zadań nie zabezpieczając środków finansowych na ich realizację.

X. Monitoring i ewaluacja Programu

Program będzie koordynowany przez Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Fałkowie. W ramach jego realizacji będą gromadzone informacje, które pozwolą na ocenę postępów, wskażą dalsze potrzeby i zrekonstruują działania, które mają dać informację zwrotną, pozwalającą na określenie i wprowadzenie dodatkowych zmian w programie. Wskazana jest stała współpraca pomiędzy instytucjami, organizacjami i stowarzyszeniami w celu zapewnienia najlepszego efektu podjętych inicjatyw. Gminny Program Wspierania Rodziny jest dokumentem otwartym i długofalowym. Będzie podlegał ewaluacji i monitoringowi w zależności od występujących potrzeb rozpoznawanych i ustalanych przez podmioty zajmujące się problemami rodziny. Ewaluacja będzie miała charakter usprawniający i wskazujący kierunki ewentualnych zmian w zapisach programowych. Pozwoli na sprawdzenie efektywności i skuteczności przyjętych założeń oraz sposobu wydatkowania środków przeznaczonych na ich realizację. Monitoring pozwoli na analizę i ocenę zebranych informacji i planowanie dalszych działań oraz doskonalenie dotychczas ustalonych. Rezultatem monitoringu będą sprawozdania roczne przygotowane przez gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Fałkowie.

XI. Podsumowanie

Gminny Program Wspierania Rodziny w Gminie Fałków na lata 2019-2021 zakłada stworzenie optymalnych warunków dla poprawy jakości życia rodzin, w szczególności dzieci. Wsparcie rodziny będzie miało charakter profilaktyczny, ochronny, a rodzinie w pierwszej kolejności zostaną stworzone możliwości samodzielnego zmierzenia się ze swoimi problemami. Niezbędne jest systematyczne podnoszenie świadomości społecznej w zakresie przyczyn i skutków dysfunkcji oraz promowanie rodzinnego stylu życia. Tylko wtedy można zwiększyć jej szanse na prawidłowe funkcjonowanie w środowisku oraz wykorzystanie własnej aktywności i wewnętrznego potencjału w celu zdobywania nowych umiejętności.

Aby osiągnąć zamierzone cele w realizację programu powinny włączyć się aktywne instytucje, placówki i organizacje, które swoimi działaniami, wspierają dzieci i rodziny. Spodziewanym efektem realizacji programu ma być polepszenie sytuacji dziecka i rodziny, zwiększenie poczucia bezpieczeństwa socjalnego, ograniczenie patologii społecznej, zminimalizowanie negatywnych zachowań oraz stworzenie skutecznego systemu wsparcia dla rodziny i dziecka.

Uzasadnienie

Na podstawie art. 179 ust. 2 ustawy z dnia 9 czerwca 2011r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (tj. Dz. U. 2019 r. poz. 1111) do zadań własnych gminy należy opracowanie i realizacja gminnych programów wspierania rodziny. Program ma na celu utworzenie spójnego systemu wsparcia dzieci i rodzin przeżywających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych w zakresie przywrócenia im zdolności do wypełniania tych funkcji poprzez pracę z rodziną i wzmocnienia zasobów tkwiących w poszczególnych członkach rodziny. Planowane działania stanowią przyjęcie Gminnego Programu Wspierania Rodziny w Gminie Fałków na lata 2019-2021.